

Käyttömaksulinjaukset 1.1.2026 alkaen / Kansalaisopisto, Kansalaistoiminnan palvelut, Kirjastopalvelut, Liikuntapaikkapalvelut ja Museopalvelut

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.11.2025
8657/02.05.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen, puh. 044 718 2502
liikuntapaikkapalveluiden päällikkö Saku Kekäläinen, puh. 044 718 2515
museokeskuksen päällikkö Helka Väisänen, puh. 044 718 2620
kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinainen, puh. 044 718 311
kansalaisopiston rehtori Kirsti Turunen, puh. 044 718 4701
kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Kati Vähäsarja, puh. 044 718 2513
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää linjata käyttömaksujen tarkistusten perusteet kansalaisopiston, kansalaistoiminnan palvelujen sekä kirjasto- ja liikuntapaikka- ja museopalvelujen osalta 1.1.2026 alkaen seuraavasti:

- Uusien opiskelijoiden hyvinvointikortti, jolla tarjotaan tutustumiskäynnit Kuopion kaupungin hyvinvointia edistäviin palveluihin, toteutetaan myös vuonna 2026.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä käyttömaksuja heidän järjestämien toimintansa edellyttämien kokousten osalta omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimissa tiloissa eikä niissä tilatarpeissa, jotka liittyvät suoraan kaupunkia hyödyntävään toimintaan (esimerkiksi asuinalueen ympäristön siivoustalkoiden järjestelyt). Muilta osin asukas- ja kyläyhdistykset rinnastetaan muihin rekisteröityihin yhdistyksiin järjestettävän toiminnan perusteella.
- Asukas- ja kyläyhdistyksiltä tai niihin rinnastettavilta toimijoilta ei peritä tontinhaltijan luvan käsittelymaksua heidän omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden hallinnoimilla alueilla järjestämien kaikille kaupunkilaisille avoimien ulkotapahtumien osalta.
- Supersyysloman ja hyperhiihtolomalla jatketaan maksuttomuuskäytäntöä siten, että liikuntapaikkojen yksittäiskäyttö on alle 18-vuotiaille maksutonta seura- tai tapahtumatoimintaan varattujen käyttöaikojen ulkopuolella sekä super- ja hyperhiihtoloman maksuttomaan ohjelmatarjontaan liittyvässä toiminnassa.
- Palvelupäälliköt voivat myöntää tapahtumien rakentamis- ja purkuajoille enintään 50 % alennuksen käyttömaksuista.
- Palvelupäälliköt voivat myöntää yksittäisiä tutustumiskäyntejä vastuualueeseensa palveluihin ja päättää kampanjahinnoittelusta erikseen mm. palveluiden markkinointitarkoituksiin.
- Palveluiden hinnoittelua voidaan alentaa erityisesti hiljaisina aikoina, jolloin palveluiden kävijämäärien ennustetaan laskevan vähintään 20 % ajankohdan keskiarvosta ja palveluissa, joissa hinnoittelun alentamisen voidaan katsoa lisäävän palvelun käyttöä. Palvelupäällikkö tai

hänen ollessa estynyt työnjohtaja voivat alentaa hintoja yhden viikon ajaksi kampanjaluontoisesti enintään 50 %. Alennetut kampanjatuotteet koskettavat vain yksittäiskävijöitä. Kampanjahinnoittelusta tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös ja päätös määrätään kuntalain 143 §:n nojalla heti täytäntöönpantavaksi, mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

- Palveluiden kohderyhmähinnoittelua voidaan uudistaa palveluiden käyttöön kannustavasti.
- Mahdollisten arvonlisäverokantojen muutokset eivät vaikuta asiakkailta perittäviin arvonlisäverollisiin hintoihin.

1. Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopisto vuokraa omasta käytöstä vapaana olevia Puistokartanon tiloja vuosittain noin 2 400 tuntia (ulkoisia ja sisäisiä vuokraajia). Tiloja vuokraamalla päästään mahdollisimman korkeaan tilojen käyttöasteeseen. Tällä hetkellä tiloissa toimii myös yksityinen koulutuksen järjestäjä (maahanmuuttajakoulutus), heidän vuokrasopimuksensa on voimassa 31.3.2025 saakka (optiovuodet 1.4.25-31.3.2026 ja 1.4.26-31.3.27).

Kansalaisopiston Puistokartanon tilavuokria ei koroteta vuoden 2026 alusta alkaen.

2. Kansalaistoiminnan palvelut

- Kuopion kaupungin lähiötyöntekijöiden koordinoiman avoimen asukastoiminnan tilat ovat maksuttomia avoimen toiminnan järjestäjille (yhdistykset, oppilaitokset ym. ei-kaupalliset toimijat). Kansalaistoiminnan palvelujen asukastiloja voi varata maksutta järjestöjen ja asukkaiden toimintaan avoimen asukastoiminnan aukioloajan ulkopuolella.
- Yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa toteutetuissa elokuvakulttuuria, mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävässä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä voidaan poiketa vuokrahinnoista, samoin projektorin vuokrahinnasta voidaan poiketa mediakasvatusta sekä lasten ja nuorten kulttuuria edistävässä tilaisuuksissa ja elokuvaesityksissä, jotka toteutetaan yhteistyössä Kino Kuvakukon kanssa. Lähtökohtaisesti tilan käytöstä peritään korvaus tilavuokrana, osuutena tilaisuuden lipputuloista tai korvauksena Kino Kuvakukon henkilöstön työpanoksesta tilaisuuden toteutuksessa. Yhteistyötilaisuuksien hinnoittelusta neuvotellaan tapauskohtaisesti erikseen.

Kino Kuvakukon kerta- ja sarjalipun hintaa ei koroteta vuoden 2026 alusta alkaen.

- Liikuntaneuvonta on maksutonta.
- Liikuntaryhmien hinnoittelussa tärkein tavoite liikunnallisen elämäntavan edistäminen, liikuntapalveluiden pariin innostaminen ja ikääntyneiden ja erityistä tukea liikunnassa tarvitsevien toimintakyvyn tukeminen.
- Perumatta / käyttämättä jätetystä liikuntaryhmän varauksesta voidaan periä maksu.
- Yksityisten tahojen kaupallisten tilaisuuksien käyttömaksu määritellään Nilsin Mantun ja Alava-talon tiloissa yleishyödyllisten tilaisuuksien käyttömaksua korkeammaksi.
- Yhteistyössä Nilsin Mantulla ja Alava-talolla toteutettujen tapahtumien tilavuokrasta sovitaan tapauskohtaisesti.

3. Kirjastopalvelut

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) määrittelee kirjaston maksuttomiksi palveluiksi omien aineistojen käytön, lainaamisen, varaamisen, ohjauksen ja neuvonnan. Kunta voi periä maksun myöhässä palautetusta aineistosta, varatun aineiston noutamatta jättämisestä ja muista kuin edellä mainitusta suoritteista (kopiointi, tuotteet yms.) sekä tilojen vuokraamisesta. Maksu ei saa ylittää omakustannusarvoa.

- Kirjastopalveluiden maksuihin ei tehdä korotuksia, sillä on viimeisimmäksi korotettu syksyllä 2024 ja vuoden alussa 2025. Kirjaston vuokrattavien tilojen vuokria korotettiin 1.10.2024 lähtien huomioiden yleisen arvonlisäveron korotuksen 24%:sta 25,5%:iin: näyttelytila 304 €/viikko ja 64 € / päivä, kokoussali 51 € / tunti, pieni ryhmätyötila 12,20 € / tunti, hinnat sisältävät voimassa olevan alvin. 1.1.2025 alkaen korotettiin aikuisten aineiston myöhästymismaksu 0,40 euroon/vrk/laina (ennen 0,35 euroa/vrk/laina) ja kustannustason nousun myötä kaukolainan postitus- ja käsittelymaksu korotettiin 4 euroon/nide (ennen 3 €/nide). Lisäksi asiakas maksaa kaukolainan lähettävän kirjaston perimät kulut.

4. Liikuntapaikkapalvelut

- Kaikkien julkisyhteisöjen hinnoittelu yhdenmukaistetaan hyvinvointialueen käyttömaksujen mukaiseksi.
- Yritysten kaupallisen liiketoiminnan käyttömaksujen hinnoittelussa käytetään kunkin liikuntapaikan kaupallisen toiminnan hinnoittelua toiminnan arvonlisäverokanta huomioiden. Ellei kaupallista hintaa tilalle ole erikseen määritelty, käyttömaksut määräytyvät liikuntapaikkapalveluille koituvien laskennallisten reaalikulujen mukaisesti.
- Pesäpallostadionin ja Neulamäen hiekkatekonurmikentän otteluiden käyttömaksut yhdenmukaistetaan tekonurmikenttien käyttömaksujen kanssa muiden, kuin pääsarjaotteluiden osalta.
- Jäähallin muiden paikkakuntien seurojen/joukkueiden aikuisten ottelutapahtumissa käytetään kaupallisen käytön verotonta hinnoittelua lisättynä voimassa olevalla arvonlisäverolla.
- Koulujen muiden tilojen kuin liikuntasalien päivähinnoittelu muutetaan vastaamaan kolmen tunnin käyttöhintaa maksuluokittain. Muutos ei koske Lumitin erillistä tapahtumahinnastoa.
- Kuopion jäähallin kesäkaudelle pyritään lisäämään tapahtumakäyttöä alennetulla hinnoittelulla vuonna 2026. Liikuntapaikkapalveluiden päällikkö voi alentaa jäähallin tapahtumakäytön hintoja max. 50 prosenttia aikavälillä 1.6.-15.7.2026.
- Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kaupallisten tapahtumien määrää pyritään kasvattamaan alentamalla kaupallisten tapahtumien hinnoittelua 30 %:a.

5. Museopalvelut

Museoiden käyttömaksujen hinnoittelussa seurataan museoalan kansallista hinnoittelutasoa ja otetaan huomioon näyttelytuotannoista ja palveluista syntyvät kustannukset, asetetut tulotavoitteet sekä lautakunnan käyttömaksulinjaukset.

Museoiden pääsymaksuja on korotettu vuosina 2022 ja 2025 Kuopion museon osalta. Vuosina 2023 ja 2024 ei pääsymaksuihin tehty muutoksia, lukuun ottamatta ryhmälipun hintaa sekä

Taidemuseon alennetun pääsymaksun hintaa, jota alennettiin asiakaspalautteen ja taidemuseopalveluiden hyvinvointivaikuttavuuden lisäämiseksi yhdellä eurolla.

Vuonna 2026 Taidemuseon pääsylipun hinta nousee näyttely- ja palvelukonseptiuudistuksen valmistuttua loppuvuodesta 2025. Uusi peruspääsymaksu on 12€, alennettu pääsymaksu 6€. Vuonna 2025 hinnat olivat 10€/5€. Muiden museokohteiden pääsymaksut eivät vuonna 2026 muutu. Kuopion museoiden pääsymaksut 1.1.2026 alkaen ovat seuraavat (Kuopion kaupungin museot kuuluvat pääsymaksujen osalta 0 % alv-kantaan.):

- Kuopion museo: peruspääsymaksu 15 €, alennettu hinta 10 €
- Kuopion taidemuseo: peruspääsymaksu 12 €, alennettu hinta 6 €
- Kuopion korttelimuseo: peruspääsymaksu 8 €, alennettu hinta 5 €
- J.V. Snellmanin kotimuseo: pääsymaksu 10 €; museo on avoinna vain ryhmille (ryhmän koko vähintään 10 hlöä), tilauksesta.

Alennettuun pääsylippuun ovat oikeutettuja opiskelijat, työttömät, eläkeläiset, varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavat. Vähintään 10 henkilön ryhmien jäsenet ovat oikeutettuja ryhmälippuun (erillinen alennettu hinnoittelu).

Sisäänpääsy on maksuton alle 18-vuotiaille, opetusryhmille, sotaveteraaneille, avustajille, Kaiku-kortilla, lehdistölle, alan ammattilaisille ja opiskelijoille sekä museon vieraille.

Päätös

Selostus

Kuopion kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta vuodelle 2026 joulukuussa 2025. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää vuoden 2026 talousarvion käyttösuunnitelmasta kokouksessaan vuoden 2026 alkupuolella.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulotavoite määräytyy kaupunginvaltuuston talousarvion mukaisesti. Käyttömaksulinjaus esitykset on tehty hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan vuoden 2026 talousarvioesityksen pohjalta ja lautakunnan talousarvioesitys perustuu Kuopion kaupunginvaltuuston talouden tasapainotusohjelman linjauksiin. Lisäksi käyttömaksulinjaus esityksissä on huomioitu perusteiden lähtökohtana Kuopion kaupungin strategia ja siitä johdetut tavoitteet sekä aiemmin käyttömaksujen käyttöön otosta ja niiden suuruuden määrittymisestä tehdyt päätökset.

Sivistystoimialan toimintasäännön mukaan käyttömaksujen määrittymisen perusteista päättää hyvinvoinnin edistämisen lautakunta ja varsinaiset käyttömaksut päättävät palvelupäälliköt. Toimintasäännön mukaan taidepalveluiden johtajat päättävät pääsylippujen ja tilavuokrien hinnoitteluperusteista. Tältä osin tehdyt päätökset ovat lautakunnan tiedoksiannoissa.

Vuoden 2026 käyttömaksujen linjausten ja palvelujen kehittämisen lähtökohtana on asiakasmäärien kasvattaminen. Päättösesitys käyttömaksujen linjauksista vuodelle sisältää myös linjausesitykset käyttömaksujen korotuksista ja muutoksista.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 35

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet 8657/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi